

עבודה מהבית: ממצאים אמפיריים

דיון במסגרת צוות שוק העבודה העתידי

פרופ' יותם מרגלית
המכון הישראלי לדמוקרטיה

עבודה מרחוק – יתרונות וחסרונות

חסרונות	יתרונות	
הסחות דעת במרחב הביתי	חסכון בזמן	לעובד
בידוד חברתי ומקצועי	שיפור איכות החיים ורווחתו של העובד	
עיכוב בקידום עקב קושי במתן פידבקים מצד המעסיק	עלייה במוטיבציה של העובד ובתחושת הנאמנות שלו לארגון	

עבודה מרחוק – יתרונות וחסרונות

חסרונות	יתרונות	
תחושת תסכול של עובדים שאינם יכולים לעבוד מרחוק	פניה לקהל מועמדים רחב יותר ותחרותיות בשוק העבודה	למעסיק
קושי בפיקוח אחר העבודה שמתבצעת בריחוק מהמשרד	חסכון בהוצאות (על שטח, אנרגיה ומשאבים)	
נדרשת הערכות ארגונית מתאימה מבחינה לוגיסטית, ניהולית ומקצועית	עליה בפיריון העבודה של העובדים מרחוק	

עבודה מרחוק – יתרונות וחסרונות

חסרונות	יתרונות	
	צמצום בפליטת מזהמים	לכלל
	חסכון כלכלי כתוצאה מהפחתת כמות התאונות ומבלאי של תשתיות	המשק
	פיתוח פוטנציאלי של הפריפריה	
	הגדלת ייצוגן של אוכלוסיות שונות במגזר הציבורי	

עבודה מהבית (WfH): יעילה?

— רוב המחקרים בנושא הם תצפיתיים.

— Schroeder and Warren, 2004; Weeden, 2005; Gariety and Osterman, 1995; Bloom Shaffer, 2007; Leslie et al., 2012 and Van Reenen, 2006; Kelly and Kalev, 2006

— הפירמות שמאפשרות עבודה מהבית, וכן העובדים שמקבלים את האפשרות לעבוד מרחוק, אינם נבחרים באופן אקראי.

— על כן, ממצאים בספרות הישנה נוטים להערכת יתר של ההשלכות החיוביות של WfH.

עבודה מהבית: יעילה?

Bloom *et al.* (2015) ביצעו ניסוי שדה עם סוכנות נסיעות סינית המעסיקה 16,000 עובדים. עובדים מהמוקד הטלפוני שנבחרו באופן אקראי החלו לעבוד מהבית במשך 9 חודשים.

- שיפור של 13% בביצועי העובדים (שני שלישי עקב דקות עבודה שהתווספו לכל משמרת הודות לפחות הפסקות ופחות ימי מחלה) וכשליש עקב מענה ליותר שיחות בכל דקת עבודה (הודות לסביבת עבודה יותר שקטה ונוחה).
- העובדים דיווחו על שביעות רצון גבוהה יותר מהעבודה וירידה בתחושת השחיקה.
- הפריון הכולל של החברה (TFP) צמח ביותר מ-20%.

עובדים מעדיפים אפשרות עבודה מהבית ומוכנים "לשלם" עבורה

- Mas and Pallais (2017) ביצעו ניסוי שדה בארה"ב בו בדקו בחירות עובדים בין עבודות שהוצאו בתנאי העסקה שונים.
- מצאו שעובדים מוכנים "לשלם" 8% במונחי שכר בתמורה לאפשרות של עבודה מהבית.
- מוכנים "לשלם" כמעט 20% מהשכר בכדי להמנע מעבודה בה הלו"ז משתנה בהתרעה קצרה מצד המעסיק.

עבודה מהבית: תורמת לצמצום פערי הכנסה בין נשים וגברים

מחקר עם נתוני פאנל בגרמניה (Arntz et al, 2019) מוצא:

- **מועסקים ללא ילדים** עובדים שעה נוספת בשבוע ומעידים על שביעות רצון גבוהה מהעבודה.
- **אימהות** העובדות מהבית עובדות 3.5 שעות יותר בשבוע.
- **אבות** עובדים מהבית רק 0.4 שעות יותר.
- עלייה בפריון מקושרת יותר עם עבודות יצירתיות מאשר עם עבודות רוטיניות (Dutcher 2012)

עבודה מהבית (WfH): סיכום

- סה"כ הממצאים מראים על שיפור בביצועי העובדים, הן בגלל עלייה בפריון והן זמן העבודה בפועל.
- העובדים מדווחים על שביעות רצון גבוהה יותר מהעבודה וירידה בתחושת השחיקה.
- ישנה שונות משמעותית בגודל האפקטים בין סוגי עבודות וכן כפונקציה של המצב המשפחתי של העובד.

הסדרי העבודה בישראל קשיחים יחסית לאירופה

קשיחות הסדרי העבודה – ישראל והאיחוד האירופי

ישראל	איחוד אירופי	
86%	75%	מספר ימים זהה בכל שבוע
78%	64%	מספר שעות זהה בכל שבוע
71%	57%	מספר שעות זהה בכל יום
69%	62%	זמני התחלה וסיום קבועים ביום

נתונים למ"ס ו-2016, Eurofound

כיצד מתקדמים?

לקידום הסדרי העסקה גמישה, מדינות במערב נקטו בשתי גישות שונות:

(1) עיגון הסדרי עבודה גמישה בחקיקה.

(2) שינוי נורמות בהעסקה ע"י קביעת מנגנון מוסדר להתדינות בין עובדים ומעסיקים לגבי הסדרי ההעסקה.

תודה